

Opinnäytetyö (AMK)

Turun Ammattikorkeakoulu

Esittävä taide | Musiikki

2020

Laura Knych

MINUSTAKO OBOENSOITONOPETTAJA?

– Mitä aloittelevalle oboistille tulisi opettaa?

Laura Knych

MINUSTAKO OBOENSOITONOPETTAJA?

- Mitä aloittelevalle oboistille tulisi opettaa?

Tämän kirjallisen opinnäytetyön aluksi tarkastellaan oboensoitonopetukselle Suomessa asetettua kehystä ja vallitsevia käytänteitä. Tämän jälkeen käydään läpi oboensoiton perusteita sekä esitellään oboensoiton alkeisopetuksessa käytettäviä menetelmiä ja materiaaleja.

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää tekijän pedagogista osaamista ja ammattitaitoa sekä tutkia ja koostaa oboensoiton alkeisopetusmateriaalia.

Opinnäytetyön aiheen käsittelyä varten on perehdytty alan kirjallisuuteen ja tehty lyhyitä haastatteluja oboensoiton opettajille.

Opinnäyteprosessin tuloksena on syntynyt ajatuksia ja ideoita sekä materiaalia oboistin alkeisoppaan tekemiseksi.

Tässä opinnäytetyössä esitetystä tiedoudesta voivat hyötyä oboensoitonopiskelijat ja aloittelevat oboensoitonopettajat sekä muutkin puupuhaltimien soittajat ja soitonopettajat.

ASIASANAT:

Oboe, musiikkipedagogiikka, alkuopetus

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Performing Arts | Music

2020 | 33, 1 Appendix

Laura Knych

BECOMING AN OBOE TEACHER

- What should be taught to a beginner oboist?

In this written bachelor's thesis, the frame set for the teaching of the oboe playing in Finland and the dominating practices are examined. After this, grounds for the oboe playing are reviewed and methods and materials, which are used in the elementary instruction of the oboe playing, are demonstrated.

The objective of the thesis is to develop the pedagogic know-how and professional skill of the author and to examine and to compile the elementary teaching material of the oboe playing.

For the handling of the subject of the thesis, the literature of the field has been studied and short interviews have been made for the teachers of the oboe playing.

New thoughts, ideas and material have been created as a result of the thesis process for doing the oboist's guide or elementary handbook.

KEYWORDS:

Oboe, music pedagogy, elementary education

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	1
2 MUSIIKKI HARRASTUKSENA	3
2.1 Taiteiden opetussuunnitelmat	3
2.2 Opetusmenetelmistä	4
2.2.1 Minä pedagogina	5
2.2.2 Vanhemmat	6
3 OBOENSOITON ALOITTAMINEN	7
3.1 Oboensoiton aloittaminen	7
3.2 Oboensoiton aloitusikä	8
3.3 Oboen soittotunti	9
4 OBOENSOITON PERUSTEET	11
4.1 Oboe soittimena	12
4.2 Keho ja kasvot oboensoitossa	12
4.2.1 Oboen soittoasento	12
4.2.2 Käden asento	14
4.2.3 Ansatsi	14
4.2.4 Hengitystekniikka ja puhaltaminen	15
4.2.5 Kehonhuolto	16
4.2.6 Oboensoiton fyysiset haasteet	16
4.3 Soittoharjoittelu	17
4.4 Suukappaleen tekeminen	19
5 SOITONOPETUKSEN TUEKSI	22
5.1 Lämmittelyt	22
5.2 Etydit, oboekoulut ja oboeohjelmisto	26
5.3 Improvisaatio ja säveltäminen	28
5.4 Prima vista -soitto	28
5.5 Arviointi	29
5.6 Kuuntelukasvatus	29
6 LOPUKSI	31

LIITTEET

Liite 1. Unelmointia. (Knych Laura 2020)

KUVAT

Kuva 1. Oboensoittoasento.	13
Kuva 2. Ansatsi.	14
Kuva 3. Harjoittelun yhteydessä väritettävä esimerkkikuva.	18
Kuva 4. Rööri millimetreinä.	21
Kuva 5. Pitkien äänien harjoittelu.	23
Kuva 6. Lämmittelyssä käytettävien pitkien äänien nuotinnus.	23
Kuva 7. Artikulointiharjoitus.	24
Kuva 8. Nopeat aksentoinnit ilman kielitystä.	24
Kuva 9. Kieli- ja leukaharjoitus.	25
Kuva 10. Asteikkoharjoitus esimerkki staccatossa ja legatossa.	25

TAULUKOT

Taulukko 1. Oboen teosluettelo (Suomen musiikkioppilaitosten liitto, Oboen ohjelmistoluettelo 2005, 2)	27
--	----

1 JOHDANTO

Oboensoitonopettajan ammattiin valmistumiseni lähestyessä ja vuosien musiikinopiskelujen jälkeen mieleeni nousee seuraavia kysymyksiä: Mistä ja miten aloitan oboensoitonopetuksen? Mitä minun tulee tietää ja muistaa, kun soittotunnilleni saapuu lapsi, joka haluaa soittaa oboeta? Mitä jos pilaan kaiken? Tämän takia päätin, että tarvitsen valmiiksi alustavan oboensoiton alkuopetusmateriaalin, jota voin hyödyntää pedagogin urani alkutaipaleella.

Tämän kirjallisen opinnäytetyön tavoitteena on kehittää omaa pedagogista osaamistani ja ammattitaitoani tutkimalla, kartoittamalla, suunnittelemalla ja koostamalla oppimateriaalia aloittelevalle oboistille. Oppimateriaalin lisäksi koen vastuukseni ymmärtää, minkälaisen opetussuunnitelman mukaan minun tulee opettaa oboensoittoa ja mikä merkitys oboensoiton historialla on omaan opetukseeni. Pyrin vastaamaan opinnäytetyössäni seuraaviin kysymyksiin: Mitä aloittelevan oboistin tulisi oppia ensimmäisenä vuonna? Minkälaisia opetusmenetelmiä tulisi käyttää? Mitä asioita ja minkälaista materiaalia aloittelevan oboistin oppikirjan tulisi sisältää?

Keskityn tässä opinnäytetyössä alakouluikäisten, aloittelevien oboistien soitonopettamiseen ja oboensoiton alkuopetuksen perusteisiin. Tarkastelen pedagogisia esimerkkejä oboensoiton oppimateriaalivaihtoehtoista ja opetusmenetelmistä sekä käytännön opetuksesta. Rajaan aloittelevan oboistin määrityksen käsittämään kahden ensimmäisen vuoden soitto-opintoja sekä sellaista oppilasta, jonka tieto- ja taitotaso ovat vielä olemattomat. Päädyin kyseiseen rajaukseen ajatuksella, että hyvälle perustalle on hyvä ja helppo rakentaa kerroksia myös jatkossa oboensoitonopetuksessa.

Mistä tämä hyvä perusta rakentuu? Miten minun tulisi pedagogina rakentaa oboensoiton alkuopetus, jotta oboensoittaja voi saavuttaa hyvän perustuksen myös jatko-opintoja ajatellen? Nämä ovat kysymyksiä, joihin haluan löytää vastauksia tämän kirjallisen opinnäytetyöprosessini aikana.

Tein opinnäytetyötä varten lyhyitä sähköpostihaastatteluja, jotka lähetin kahdeksalle suomalaiselle oboensoitonopettajalle. Sain vastauksia viideltä opettajalta. Haastattelussa kysyin suomenkielisen oboensoiton oppaan tarpeellisuudesta ja sen mahdollisesta sisällöstä sekä opetusmateriaaleista, joita he käyttävät tällä hetkellä. Lisäksi kysyin heiltä

uuden opetussuunnitelman vaikutuksesta heidän soitonopetukseensa sekä vinkkejä oboensoiton alkeisopetukseen.

Tarkoitukseni ei ole tuottaa täysin kattavaa ja valmista pedagogista oboensoiton alkeisopetusmateriaalia, vaan kerätä perusta oman pedagogisen ammattitaitoni tueksi. Myöhemmässä vaiheessa voin täydentää ja parannella nyt koostamaani perustaa oman osaamiseni ja kokemusteni karttuessa. On todennäköistä, että tulen työllistymään musiikkiopiston oboensoitonopettajaksi ja/tai yksityiseksi opettajaksi lapsille, jotka haluavat oppia soittamaan oboeta. Tämän takia haluan kartoittaa lapsille suunnattua opetusmateriaalia. Haluan myös painottaa, etten sulje pois aikuisopetuksen mahdollisuutta, mutta tässä opinnäytetyössä keskityn 7–12 vuotiaiden lasten oboensoitonopetukseen.

Tekemieni haastattelujen lisäksi tutkin opinnäytetyötä varten instrumenttiopetukseen liittyvää pedagogista ja fysiologista kirjallisuutta sekä oboensoiton historiallista kirjallisuutta ja nuottimateriaaleja. Kerään internetistä aineistoa, perehdyn opetussuunnitelmaan ja luen oboeen liittyviä opinnäytetöitä.

2 MUSIIKKI HARRASTUKSENA

Harrastuksena musiikki on kehittävää, kannattavaa sekä ennen kaikkea hauskaa. Musiikin vaikutuksista on sadoittain tutkimuksia, jotka tukevat harrastuksen kannattavuutta ja tärkeyttä iästä riippumatta. Vaikka harrastus on mahdollista aloittaa ikään katsomatta, suurimmat hyödyt kehityksessä tapahtuvat varhaislapsuudessa. Harrastus kehittää mm. lapsen kuulojärjestelmän toimintaa, keskittymiskykyä, motorisia kykyjä ja valmiuksia, tiedollista osaamista, tunne-elämän ilmaisemista ja mahdollista ymmärtämistä sekä lukuisia muita kykyjä ja taitoja (Huotilainen ja Putkinen, 2008. 204-205).

Suomessa on hyvät mahdollisuudet aloittaa musiikkiharrastus. Musiikin koulutus kulkee käsi kädessä Suomen koulutusjärjestelmän kanssa. Musiikillista toimintaa on tarjolla jo odottaville äideille ja siitä eteenpäin varhaislapsuudesta seniorivuosiin asti. Ei kannata asennoitua siten, että musiikkia pitäisi harrastaa lapsuudesta asti, jotta sitä voi harrastaa ollenkaan. Koskaan ei ole liian myöhäistä aloittaa hyvinvoinnin tavoittelu musiikin kautta.

2.1 Taiteiden opetussuunnitelmat

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus

Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkeasteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen yhteydessä voidaan järjestää myös muuta taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa.

(Laki taiteen perusopetuksesta 633/1998, 1 §)

Opetushallitus uusi taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman ja se tuli voimaan 2017 syksyllä. Tämän päätöksen mukaan vanhaa opetussuunnitelmaa voidaan käyttää 31.07.2021 asti. Minulle aloittelevana oboopedagogina tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että tulen opettamaan oppilaitani uuden opetussuunnitelman mukaan. Minun pitäisi siis ymmärtää ja hallita opetussuunnitelma oman opetukseni pohjana.

Musiikin opetussuunnitelma jaetaan kahteen, yleiseen ja laajaan oppimäärään. Se, kumpaa opetussuunnitelmaa käytetään, riippuu oppilaan tasosta ja oppimistavoitteista. Musiikin perusopetuksen päämääränä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin harrastamiselle. Periaatteessa laajan oppimäärän mukaisen opetuksen pitäisi antaa valmiudet ammattiin hakeutumiseen oppilaan niin toivoessa.

Haastatteluissa saamieni vastauksien mukaan oboepedagogeilla on vaihtelevat näkemykset uudesta opetussuunnitelmasta. Suurimmalle osalle haastattelemistani oboensoitonopettajista on yhteistä ajatus siitä, että oboensoitonopetus on samanlaista riippumatta siitä, mitä opetussuunnitelmaan on kirjattu. Keskeinen sisältö, instrumentin perustekniikka, ohjelmiston ja tulkinnan opiskelu soitonopetuksessa ei muutu. Käytännössä soitonopetukseen on lisätty esiintymistilanteita ja improvisaatiota. Tärkeintä haastateltujen mukaan on se, että oppilas löytää intoa opiskeluun. Tarkoitus on luoda hyvä perusta oboensoiton oppimiseen ja edistyminen soitto-oppilaan kanssa hänen toiveidensa mukaan.

2.2 Opetusmenetelmistä

Yleiset musiikin opetusmenetelmät eivät näe eroa soittimen välillä (Teirilä 1998, 104). Mielestäni musiikkikasvatus on merkittävää oppilaan yleiskasvatuksessa ja olisi hyvä, että musiikillisia valmiuksia kehitettäisiin erittäin varhaisesta lapsuudesta erilaisilla opetusmenetelmillä ja lapselle sopivilla tavoilla. Musiikin keskeisimpiä opetusmenetelmiä ovat Dalcroze-, Kodaly-, Orff- ja Suzuki-metodit.

Opinnäytetyötä varten tehdyissä haastatteluissa opettajat painottivat oppilaiden yksilöllistä oppimista ja materiaalin valitsemista ja esittämistä oppilaalle sen mukaan. Alkuopetuksessa tarkoitus ei ole asettaa kaikkia oppilaita samaan muottiin. Monen opettajan mielestä tärkein saavutus on saada lapsi innostumaan oppimastaan. Onko näin ollen taidokkaan pedagogin tärkein ominaisuus muuntautumiskykyisyys ja osittain lapsen kanssa samalla tasolla oleminen?

Oboensoitonopettajan ja soitto-oppilaan välinen asetus on vielä tänäkin päivänä mestarilta oppipojalle -tyylinen. Opettaja ottaa omalta opettajaltaan parhaat opit käyttöön ja jättää mahdolliset henkilökohtaisesti itselleen epäsoveltuvat metodit pois käytöstä. Voidaan kuitenkin olettaa, että modernin ranskalaisen oboen soitonopetus on alkanut ja kehittynyt

vasta 1800-luvulta. Muun muassa Brod on koostanut 1800-luvulla oboensoiton oppikirjan, jota käytetään tänäkin päivänä.

2.2.1 Minä pedagogina

Lainaan seuraavaksi tekstiä tehtävästä, jonka olen kirjoittanut pedagogiikan luennoille vuonna 2018.

Minulle oppiminen tarkoittaa asioiden sisäistämistä ja kykyä näyttää opittu asia. Opetusfilosofiaani kuuluu epistemologisen ja eksistentiaalisen vastuun ymmärtäminen ja toteuttaminen osaamiseni puitteissa. Oppilaan kanssa pitää olla ihmisenä tasa-arvoinen. Opettajana minun tulee tietää opetettavasta aiheesta ja siten ansaita auktoriteetti. Mielestäni on tärkeää, että oppilaalla on oppimiseen sisäistä motivaatiota. Kuitenkin tärkeämpänä koen, että kykenen innostamaan ja motivoimaan oppilasta sekä antamaan hänelle tarpeelliset eväät oppimiseen. Tällä hetkellä luotan soitonopetuksessani perusteiden ja tunnin rakenteiden perusteelliseen osaamiseen. Kun perusteet ovat kunnossa, niin voidaan varioida oppilaan kanssa tavoitteet ja suunnitella tulevaa yhdessä.

Mielestäni tärkeää on läsnäolo ja sen jatkuvuus. Pään pitää olla paikalla, laatu voittaa määrän. Opettajan tehtävä on tukea oppilasta oppimis- ja kehitysprosessin edellyttämien keskeneräisyyden ja epävarmuuden tunteiden kohtaamisessa. Kaiken toiminnan tavoitteena on opiskelijan oman ajattelun ja toiminnan kehittyminen. Oma tavoitteeni on antaa opiskelijoille välineet musiikillisten ajatusten toteuttamiseen.

Mielestäni teksti sopii muistutukseksi oman ammattitaidon tarkasteluun opinnäytetyösäni, koska minkä mukaan kerätä ja kartoittaa opetusmateriaalia, jos ei oman opetusfilosofian.kirjoitan yllä olevassa tekstissä soitonopetuksen perusteiden ja soittotunnin rakenteen perinpohjaisesta osaamisesta. Mitä nämä perusteet ovat ja miten voin ne parhaiten oppilaalleni opettaa?

Opettajan tulee miettiä oman opetustoimintansa vastuullisuutta. Oppilaalle on turvattava hyvä oppimiskokemus ja laadukas opetus. Soitonopettajan vastuuseen sisältyvät opetus-, arviointi- ja kasvatusvastuu, mutta myös muita velvollisuuksia ja vastuita. Musiikinopettajan tulisi olla loppuen lopuksi turvallinen aikuinen (Tretjakov 2016, 56).

2.2.2 Vanhemmat

Opetuksessa on yleisesti tärkeää, että lapsi kokee onnistumisia ja kannustusta. Soitonopettaja voi tehdä osansa tiettyyn pisteeseen asti, mutta erittäin arvokasta on vanhempien positiivinen suhtautuminen musiikkiharrastukseen. Vanhempien apua tarvitaan erityisesti soittoläksyjen harjoittelussa kotona, jossa oppilas joutuu pärjäämään ilman opettajaa. Aikaisempi musiikkitausta vanhemmille ei ole pakollista, tärkeintä on muodostaa kotona hyviä rutiineja soittoharjoitteluun ja toimia kannustavana tukena lapselle. Soittoharrastuksesta voi yllättäen muodostua kotona yhteinen harrastus. Kotona harjoittelun kulmakiviä ovat säännöllisyys, kärsivällisyys, positiivisuus ja selvät sävelet tavoitteiden suhteen. (Kaihola 2018, 48)

3 OBOENSOITTO HARRASTUKSENA

Oboe on reilu puolimetrisen puupuhallin, joka kuuluu kaksoisruokolehdykkäperheeseen. Oboesta löytyy informaatiota useista eri lähteistä ja niitä kannattaa hyödyntää oman opetuksen tukena. Usein oppilas pystyy näkemään sekä kokeilemaan soitinta ennen harrastuksen aloittamista musiikkiopistojen ”avoimet ovet”- tapahtumissa. Pedagogina on hyvä miettiä valmiiksi, miten esitellä oboe ja siihen liittyvät käytännöt oppilaalle. Oboensoiton perusasioihin kuuluu oboen rakenteen tunteminen, soittimen huolto, suukappaleen tekeminen, puhallus/hengitys, kehon ja kasvojen asennot sekä kehonhuolto.

3.1 Oboensoiton aloittaminen

Syitä oboensoiton aloittamiseen on yhtä monta kuin aloittavia oboistejakin. Kuitenkin aluksi on hyvä miettiä soittajan omia henkilökohtaisia motiiveja ja syitä soiton aloittamiseen. Miksi juuri oboe? Mitkä syyt ovat ohjaamassa innostusta soittoharrastukseen? Jo alussa on myös hyvä miettiä harrastuksen tavoitteellisuutta sekä valmiutta hankkia soitonopetusta, itse instrumentti sekä oheistarvikkeita. Vaikka musiikin harrastamisesta on Suomessa pyritty tekemään kaikkien saatavilla oleva harrastusmuoto, harmillinen tosiasia on, että oboen soittaminen harrastuksena on kallista.

Oboensoitto kannattaa aloittaa esimerkiksi musiikkiopistossa. Musiikkiopistoissa opiskellessa on tarjolla soitonopetuksen lisäksi musiikin hahmotusaineiden opetusta ja orkesteritoimintaa, jotka ovat tärkeitä musiikillisen kehityksen kannalta sekä harrastuksen yhteisöllisyyttä ylläpitävänä toimintana.

Jos oppilaalla ei itsellään ole soitinta käytössä, kannattaa selvittää mahdollisuudet lainasoittimen käyttöön. Niitä voivat vuokrata musiikkiopistot, vanhemmat oboistit tai opettaja itse. Soittoharrastuksen edetessä on hyvä pyrkiä hankkimaan oma instrumentti. Suositeltavaa on, että oboensoitonopettaja auttaa oppilasta ja hänen huoltajaansa selvittämään mahdolliset myyjät, niin yksityishenkilöt kuin musiikkiin erikoistuneet liikkeet ja mahdolliset tehtaot. Instrumentti pitää aina tarkistaa soittamalla sitä. Soitonopettajan tulee yleisesti ottaen olla selvillä siitä, mistä soittimen voi hankkia ja mitä soittimen hankinnan yhteydessä pitää ottaa huomioon. Uuden oppilasmallisen oboen hinta alkaa tuhannesta eurosta, käytetyn voi löytää halvemmallakin.

Yksi oboensoittoharrastuksen osa-alueista on suukappaleiden eli röörien tekeminen. Aluksi röörejä voi saada opettajalta tai niitä voi ostaa erikoisliikkeistä. Yhden röörin tekeminen maksaa noin 10 euroa ja valmiin röörin ostaminen maksaa ainakin kaksi kertaa enemmän. Soitonopettaja ohjaa tarvittavien materiaalien hankinnassa ja opettaa sekä näyttää kädestä pitäen röörien tekemisen taidon. Jos oboeoppilaita on enemmän, kannattaa pitää soitonopettajan johdolla yhteisiä työpajoja, jossa harjoitellaan röörien tekemistä. Samalla kun oboistit harjoittelevat yhdessä suukappaleiden tekemistä, he voivat tutustua toisiin oboensoittoa harrastaviin oppilaisiin sekä mahdollisesti soittaa yhdessä duo- tai trio-teoksia.

3.2 Oboensoiton aloitusikä

Usein vastaan tulee kysymys, minkä ikäisenä voi aloittaa oboensoiton. Oboe on noin 60 cm pitkä soitin ja sen painikkeet ovat noin kolmen senttimetrin välein. Oboensoiton aloittaminen vaatii sormien ylettymistä kaikille painikkeille. Oboensoitossa vaaditaan erittäin suurta puhalluspainetta, jota harvoin pieniltä lapsilta löytyy. Kestävyys tietysti harjaantuu soittaessa, mutta on ikävää, jos soittimesta ei saa pitkään aikaan ollenkaan ääntä. Onneksi normaalia kevyempää puhalluspainetta vaativia suukappaleita on mahdollista tehdä.

Olisi toivottavaa, että oppilaan maitohampaat olisivat jo pudonneet ja tilalla olisi rautahampaat, jotta huuliote eli ansatsi saataisiin oboeta soittaessa heti aluksi ohjattua oikeaksi. Tämä on tietenkin yksilöllistä, kuten myös käsien koko ja ylettyminen soittimen läpille.

Yleisesti oboensoitto aloitetaan noin 8–9 vuoden iässä. Oboensoiton voi aloittaa jo 7-vuotiaana, mikäli soittajan sormet osuvat kaikille läpille, mutta yleisesti suositellaan aloitettavaksi vanhempana, noin 10:nneestä ikävuodesta eteenpäin. Tätä ennen voi kuitenkin keskustella musiikkioppilaitoksen edustajien kanssa soiton aloittamisesta jollakin toisella soittimella, osallistumisesta musiikin esiopetukseen tai muihin soittoharrastusta tukeviin harrastusvaihtoehtoihin. Esimerkiksi nokkahuilun valitseminen on oiva tapa päästä alkuun, sillä sen soittamisessa on jonkin verran yhtäläisyyksiä oboensoiton sormituksien kanssa.

3.3 Oboen soittotunti

Esitän seuraavaksi, miten oboen soittotunti usein etenee. Olen muodostanut käsitykseni osittain havainnoimalla muiden puupuhallinopettajien pitämiä soittotunteja ja tarkastelemalla omaa henkilökohtaista opetustani sekä oppilaana olemisen että soitonopettajan näkökulmasta. Mielestäni alla esittämäni tapa on toimiva itseni kannalta ja tulen käyttämään tätä alustavana soittotunnin kaavana. Tiedostan, että oppilaat ovat yksilöitä ja tätä kaavaa käyttämällä sekä yksilöllisten tarpeiden mukaan sitä muokkaamalla voidaan saavuttaa oppilaalle kehittävin ratkaisu.

Oboensoiton oppitunnit kestävät yleensä puolesta tunnista puoleentoista tuntiin. Soittotuntien pituus vaihtelee riippuen aloittavan oppilaan taitotasosta. Ensimmäisille soittotunneille tulevan oppilaan soittotunnin kesto on yleensä 30–45 minuuttia. Tultuaan sisälle opetustilaan oppilas ottaa soittimen ulos kotelosta ja laittaa puisen röörin likoamaan veteen, jotta äänen tuottaminen röörin kautta onnistuisi. Soitonopettaja voi vaikuttaa soittotunnin ilmapiiriin kyselemällä oppilaan kuulumisia, esimerkiksi, miten soitin on toiminut, tai kuinka paljon oppilas on mahdollisesti harjoitellut soittoa. Kun soitin on valmiina soittamista varten ja nuotit ovat esillä, aloitetaan lämmittely.

Lämmittelyllä tarkoitetaan kehon valmistamista oboen soittamiseen, jota voidaan verrata urheilusuoritukseen. Samoin kuin urheilijoiden, myös soittajien pitää venytellä ja lämmittää lihaksia. Oboensoitossa, kuten muidenkin puhaltimien soitossa varsin tärkeää on herätellä hengitys- ja kasvolihaksia. Oboensoiton lämmittelyharjoituksia ovat esimerkiksi pelkästään oboen suukappaleeseen pärisyttäminen sekä intonaation harjoittaminen soittamalla rööriä puolisävelaskeleen verran ylös- ja alaspäin. Hengityslihasten ja muun kehon lämmittely tapahtuu soittamalla mm. pitkiä ääniä, nopeita aksentointiharjoituksia, kielittämisharjoituksia sekä muita vastaavia harjoitteita. Oboensoitonopettajan olisi hyvä tähdentää ja informoida oppilailleen sekä ennen että jälkeen soittotuntia tapahtuvien venytysliikkeiden tekemisen tarpeellisuudesta.

Soittotunnin aluksi käytyjen keskustelujen sekä lämmittelyharjoitusten jälkeen aloitetaan yleensä tekniikkaharjoitukset. Riippuen oppilaan soittotasosta tekniset harjoitteet voivat olla osa lämmittelyharjoitusten pitkiä ääniä ja kieliharjoituksia, mutta soittotaidon edetessä lisätään harjoitteluun yhä enemmän etydejä. Erilaisia etydejä eli soittotekniikkaa kehittäviä harjoituksia on tuhansia, silti niissä on paljon myös yhteisiä piirteitä. Etydeissä keskitytään sormien, kielen sekä puhalluksen teknisen valmiuden kehittämiseen. Tämän

lisäksi etydeissä käytetään oboensoitossa usein käytettyjä ja myös harvemmin vastaan-tulevia erityisiä sormitusotteita, jotta oppilaan soittotekniikka kehittyisi erinomaiselle tasolle ja esitettävien teosten opiskelu helpottuisi.

Soittotunnin aikana työstetään myös joitakin musiikillisia teoksia eli ohjelmistokappaleita. Soittotunnilla otetaan harjoiteltavaksi joko uusi tai jo aikaisemmin soitettu ohjelmistokappale. Ohjelmistokappaleet ovat eri aikakausilta ja edustavat eri tyyllilajeja. Näitä kappaleita soittamalla opitaan ymmärtämään ja tulkitsemaan musiikkia ja sen historiaa. Ohjelmistokappaleita soittamalla kerätään oppilaalle mahdollisia esiintymistilaisuuksia varten valmistettuja teoksia.

Soittotunnin lopuksi opettaja kertoo oppilaalle kotona harjoiteltavat soittoläksyt, joita hänen pitäisi harjoitella seuraavaa soittotuntia varten. Soitin puhdistetaan ja laitetaan koteen.

Oboensoitonopettajan on hyvin tärkeää opastaa oppilasta ja hänen huoltajiaan ymmärtämään, että koska oboe on raskas soitin, sen harjoittelua pitää osata tauottaa sopivasti, jotta soittaja ei rasitu liikaa. Iästä riippumatta alkuvaiheessa oppilas ei yleensä jaksa soittaa kuin lyhyitä pätkiä ja opettajan olisi hyvä osata pitää keskustelutaukoja sopivin väliajoin, esimerkiksi kertomalla soittimen historiasta, jotta oppilaalle ei tulisi huono olo tai hän ei esimerkiksi pyörtyisi. Tämä saattaa vaikuttaa asiaan perehtymättömien mielestä turhalta, mutta se on elintärkeää oboensoitto-oppilaan hyvinvoinnin kannalta. Pitää myös ottaa huomioon, että nuoremmalla henkilöllä on keskimäärin lyhyempi keskittymiskyky – temperamentti ja vireystila huomioiden – kuin vanhemmalla henkilöllä. Lapsen soittotunnilla on hyvä osata keksiä jotakin hauskaa ja kiinnostusta stimuloivaa tekemistä, jottei keskittyminen herpaannu.

Huoltajat voivat osallistua soittotunnille, mikäli se on sekä oppilaan että soitonopettajan mielestä sopivaa. Huoltajat voivat kirjoittaa muistiinpanoja ja seurata soitonopetusta sivusta, jotta he voisivat auttaa oppilasta kotona soittoharjoittelussa. Hyväksi osoittautunut tapa on myös ottaa videokamera mukaan soittotunnille ja videoida opetusta. Sen avulla voi kotona harjoitellessa katsoa videota ja muistella, mitä ja miten pitikään tehdä.

Soittotuntien lukujärjestyksen muodostamisen yhteydessä opettajat usein laittavat suurin piirtein saman tasoisten oppilaiden soittotunnit peräkkäin. Tämän järjestelyn hyviä puolia on muun muassa mahdollisuus osittaisten yhteistuntien pitämiseen ja sitä kautta motivaation lisäämiseen, vertaisarviointiin sekä yhteisöllisyyden kasvattamiseen ja ylläpitämiseen.

4 OBOENSOITON PERUSTEET

Ensimmäisen ja toisen vuoden aikana opitaan soittotaidon perusteet. Näitä perusteita ovat muun muassa hyvä soittoasento, perusääni, perusmotorisien valmiuksien hallinta ja soittimen perusymmärrys. Tässä vaiheessa opitaan myös lukemaan ja ymmärtämään nuotti- ja esitysmerkintöjä sekä omaksutaan erilaisia helppoja soitettavia sävellyksiä ja opitaan ilmaisemaan niiden tunnelmaa. Lisäksi opitaan jäsentämään musiikkia, käyttämään perusvoimavaihteluita ja artikulointia sekä säilyttämään musiikin perussyke soittaessa. Oppilas oppii myös, miksi, miten ja mitä hänen tulee harjoitella. (Helsingin konservatorio 2018)

Soiton ja kuuntelun yhteydessä harjoitetaan oppilaan kuuloaistia. Soiton yhteydessä harjoitellaan esimerkiksi sävelpuhtauden kuuntelua ja korjaamista. Oppilas oppii tapailemaan musiikkia korvakuulolta, tunnistamaan helppoja sävellajeja ja sointuja. Oppilas myös tutustuu erilaiseen musiikkiin kuunnellen ja opettelee kuvailemaan sanallisesti kuultua. (Helsingin Konservatorio, 2018)

Oppilas pääsee esiintymään yksin ja yhdessä toisten kanssa. Soitonopettajan tavoitteena on saada oppilas kokemaan iloa ja elämyksiä soittaessaan ja kasvattaa oppilaan halua oppia lisää musiikista. (Helsingin Konservatorion, 2018)

Ensimmäisten parin vuoden tavoitteellisessa soitonopetuksessa tarkoitus on sisäistää instrumenttitaito 1:n sisältö. Instrumenttitaito 1 on verrattavissa aikaisempiin kurssitutkitus- ja suorituksiin (peruskurssi 1 tai tasosuoritus 1). Musiikkiopistot ovat laatineet musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman mukaisia opetusliitteitä, joihin voidaan tukeutua instrumenttiopinnoissa. Soitonopettaja on vastuussa käytettävistä opetusmenetelmistä sekä oppilaan soitonopiskelun sen hetkistä tavoitteista.

Soiton perusteiden opettaminen tapahtuu esimerkein, kuvin, assosioiden ja mahdollisesti leikein. Soitonopettaja voi valmistella oppaan omien soitto-oppilaittensa tueksi ja moni soitonopettaja onkin jo tehnyt sen eri tavoin, mutta suomenkielistä valmista oboekirjaa ei vielä ole, vaikka se voisi olla tarpeen.

4.1 Oboe soittimena

Nykyisin suosittu oboe sellaisena, kuin me sen tunnemme Suomessakin, on saanut alkunsa Ranskasta Triebertin perheen rakentamana 1800-luvulla (Bate 1956, 60-61). Ranskalaisen oboen uskotaan kehittyneen kolmensadan vuoden ajan ja siinä ajassa oboeita on nähty monia erilaisia. Oboella on paljon sukulaissoittimia, joista nykypäivän oboen uskotaan muodostuneen. 1800-luvun jälkeen oboen opetus ei ole muuttunut radikaalisti. A. Barretin kirjoittama metodi oboelle sisältää samoja opetettavia aiheita ja harjoituksia, joita nykyäänkin opetetaan.

Oboe koostuu 4 osasta: yläosa, keskiosa, kello ja suukappale. Oboen runko tehdään puusta, muovista tai komposiittimateriaalista ja koneisto metallista. Riippuen oboen mallista, alin soiva ääni on pieni b ja korkein soiva ääni on kolmiviivainen a.

Oboe kootaan alhaalta ylöspäin. Aluksi kello kiinnitetään keskiosaan, jonka jälkeen yläosa yhdistetään keskiosaan. Kokoamisessa vaaditaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta, sillä oboen koneisto on melko pehmeä ja voi vahingoittua helposti. Yläosaan luonnollisesti liitetään suukappale. Oboen kokoamisen helpottamiseksi tulisi muistaa rasvata korkkiosat. Oboe tulisi aina kuivata soiton jälkeen, ja olisi myös hyvä muistaa puhdistaa oboen ulkopuoli esimerkiksi mikrokuituliinalla. Näiden seikkojen lisäksi oboen huoltoon liittyy monia muita asioita ja ohjeena onkin, ettei oboen huoltoon perehtymätön säätäisi koneistoa tai yrittäisi korjata oboeta. Suomenkielellä on kirjoitettu kaksi opinnäytetyötä, joissa perehdytään oboen huoltoon. (Lammi 2011, 1–11)

4.2 Keho ja kasvot oboensoitossa

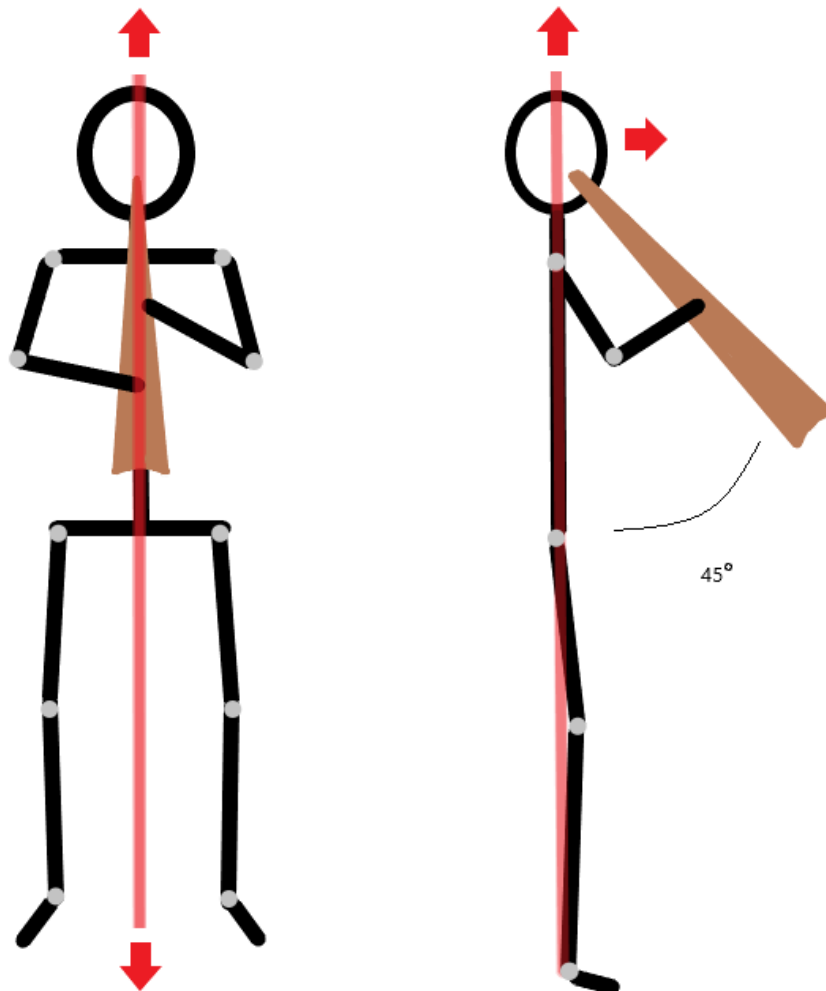
4.2.1 Oboen soittoasento

Kehon asento muodostuu kehonosien yhteydestä, yhteistyöstä ja tasapainosta (Koistinen, 2003). Hyvä asento on siis mukava ja soittajalle ominainen, mikä ei kuitenkaan tarkoita, että soittoasento saa olla minkälainen vaan. Oboensoiton perusasento seisoen soittaessa on seuraava: jalkojen tulisi olla lantion leveydellä ja painon tasapuolisesti molempien jalkojen päällä, polvet pidetään rentoina. Pään tulisi olla suorassa linjassa olkapäihin ja lantioon nähden. Niska tulisi pitää rentona, katse suorassa ja leuka hieman

ylhäällä. Istuen soittaessa jalkojen tulisi osua maahan ja selän pitäisi olla suorassa. Käsien tulisi olla rennosti kehoa myöten. Tämän jälkeen oboe tuodaan itseä kohti. Sormien pitäisi olla hieman pyöristettynä eivätkä ranteet saa olla liian jäykkänä.

Asentovirheet, jotka johtuvat liiallisesta lihasjäykkyydestä voivat näkyä kehossa esimerkiksi jäykkyytenä, liikkumattomuutena ja jopa tärinänä. Soittoasennon tärkeys korostuu hengityksen ja äänentuotannon yhteydessä, ja näin ollen osittain väärän soittoasennon tuloksena voi olla hengityksen vaikeutta ja äänentuotannossa kireyttä, karheutta, vuotoisuutta ja soimattomuutta soittaessa (Koistinen 2003, 30).

Soitonopettajana tulee puuttua soittoasentoon aktiivisesti, mutta maltillisesti. Oppilaalle kannattaa suositella soittoasennon seuraamista peilin kautta. Kuvassa 1. esitän tikkuukko-oboensoittajan oikeaoppisessa asennossa.

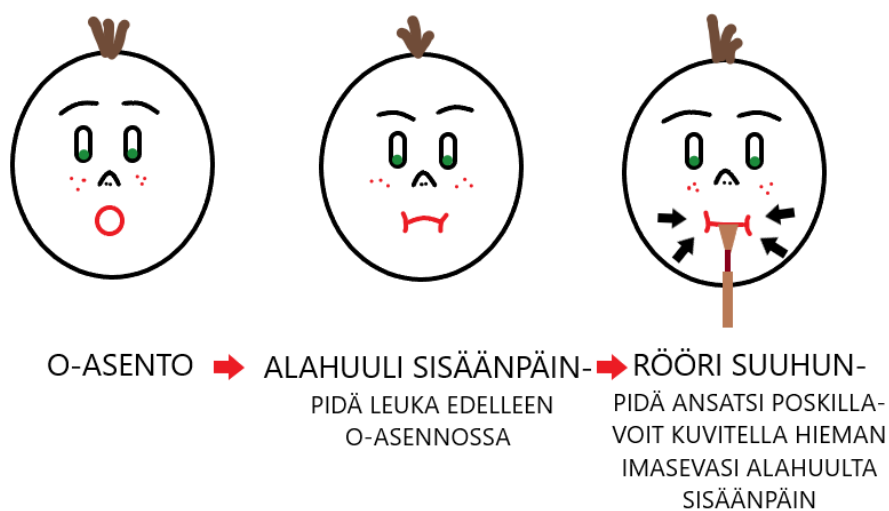
Kuva 1. Oboen soittoasento (Knych Laura 2020)

4.2.2 Käden asento

Kuten edellisessä kappaleessa on esitetty, sormien tulisi levätä oboen päällä hieman pyöristettynä. Sormien kärjen pehmeimmän osan tulisi olla soittimen läppien päällä niin, että läppien reiät ovat kokonaan peitettynä. Läppien painamiseen ei saa käyttää liiallista voimaa, vaan vain vaadittava minimimäärä, jolla läppä menee kiinni. Alkeisopetuksessa soitto-oppilaalle olisi hyvä opettaa aluksi sormitukset erityisen tehostetulla voimalla ja suurella liikkeellä. Soitto-opetuksen edetessä, mahdollisimman pian, tulisi vähentää voimankäyttöä ja pienentää liikerataa sujuvaksi. Soitto-oppilaan hienomotoriset taidot kehittyvät ja näin oppilas oppii soittamaan yhä sujuvammin ja nopeammin. Hän oppii myös vaikeampia sävelkulkuja vähemmällä liikkeen määrällä.

4.2.3 Ansatsi

Ansatsi on tapa, jolla kasvojen lihaksisto pitää kiinni oboen suukappaleesta. Oboensoitossa ansatsi muodostetaan kuvan 2 mukaisesti: suu asetetaan aluksi o-asentoon, jonka jälkeen käännetään alahuuli sisäänpäin. Rööri asetetaan alahuulen päälle ja laitetaan suu kiinni ylähuuli hampaiden suojana. Hyvä mielikuva on se, että kuvittelee imevänsä pillillä. Ansatsi pidetään poskilla. Rööriä ei tulisi puristaa hampailla, tämä voi johtaa joko röörin rikkoutumiseen tai huulien rikki puremiseen. Huulet ovat röörin ympärillä tiiviisti, mutta kuitenkin joustavasti (Wastall 1990, 3).

Kuva 2. Ansatsi (Knych Laura 2020)

Ansatsilla pystyy vaikuttamaan äänen vireeseen ja sävyyn. Kurkunpää pitäisi pitää rentona, jotta äänihuulet eivät vaurioituisivat. Suuontelon asentoa muuttamalla pystyy nostamaan tai laskemaan äänen korkeutta soittaessa ja ennen kaikkea muuttamaan äänen väriä.

4.2.4 Hengitystekniikka ja puhaltaminen

Ihminen ei ajattele hengittämistä, sillä se on automaattista. Soittaessa äänen muodostamista ja säätelyä varten vaaditaan kuitenkin hengityslihakiston tehostamista. Hengitystekniikka ei eroa puhallinsoittimilla laulusta, ja kuten laulamissakin, soittamisen aikana tapahtuva hengitysprosessi voidaan jakaa neljään vaiheeseen. Hengitysprosessi sisältää sisäänhengityksen, valmistavan tauon, säädellyn uloshengityksen ja palautumisen. Normaali lepo hengitys, jota ihminen ei ajattele, sisältää rauhallisen sisäänhengityksen, nopeamman uloshengityksen ja pienen palautumisvaiheen (Koistinen 2003, 35).

Sisään hengittäessä rintaontelo laajenee pallean laskeutuessa aktiivisesti alas. Samalla vatsanontelon elimet painuvat alaspäin tehden tilaa rintaontelon laajenemiselle. Sisään päin hengittäessä hengityksen tulisi tuntua häntä- ja häpyluun seudulle asti (Koistinen 2003, 39). Tämän pystyy selittämään soitto-oppilaalle mm. pyytämällä soitto-oppilas istumaan tuolille, laittamaan päänsä jalkojensa väliin ja hengittämään syvään.

Aktiivisen sisäänhengityksen jälkeen spontaanin uloshengityksen virtausta täytyy hidastaa. Soittamisen kannalta sopivaa ilmanpainetta pidetään yllä samanaikaisesti toimivien sisään- ja uloshengityslihasten avulla. Näitä niin kutsuttuja hengityksen tukilihaksia ovat lantionpohjanlihakset ja uloimmat kylkiväliihakset. Suoraa vatsalihasta ei saa tietoisesti jännittää (Teirilä 1998, 99).

Oboeta soittaessa soittimeen ei mene ilmaa juuri ollenkaan. Äänen ylläpitoon ei tarvita niinkään puhallusilmaa vaan painetta (Teirilä 1998, 19). Puhaltaessa ilma ohjataan erittäin pieneen reikään, jonka vuoksi uloshengitettävä ilma ei pääse keuhkoista täysin ulos. Tämän takia jokaisen soiton puhalluskerran jälkeen täytyy hengittää ulos ja sisään pysyäkseen jatkamaan soittoa. Hengityslihakiston erityispiirteisen toiminnan takia erityisesti alkuopetuksessa tulisi harjoittelun ja soittamisen yhteydessä huomioida ja muistuttaa oppilasta uloshengittämisestä ja levosta.

Oppilaan äänenmuodostusongelmat soittaessa johtuvat yleisimmin joko vääränlaisesta hengityksestä, ansatsista tai suuttimesta.

4.2.5 Kehonhuolto

Liikunta on suositeltavaa kaikille, sillä se tukee yleistä hyvinvointia elämän jokaisella osalla. Musiikkiharrastuksen tukena siitä ei kuitenkaan puhuta tarpeeksi. Sekä kestävyden että voiman harjoittelu olisi suotavaa. Keskivartalon vahvistaminen on erityisen tärkeää oboensoittajalle. Tällaisia harjoituksia ovat esimerkiksi istumaan nousut erilaisilla variaatioilla, lantionnostot, lankutus ja alaselkää vahvistavat liikkeet.

Ennen soittoharjoittelua oppilaan olisi hyvä lämmitellä ja venytellä. Soittotunnin alkuun olisi hyvä tehdä nopea lämmittely oppilaan kanssa sekä ohjeistaa liikkeet kotiharjoittelua varten, jotta nämä tulisivat osaksi soittamista. Kun oppilas on oppinut itsenäisesti tekemään kehon lämmittelyn ennen soittotuntia, tämä osio voidaan jättää myöhemmässä vaiheessa soittotunnilta pois. Kehonhuollon perusteita ei pidä jättää huomioimatta ajan riittämättömyyden vuoksi, vaan opettajan suunnitelmassa soittotunteja olisi suotavaa integroida tunnin sisältöön jonkinlainen liikunnallinen osio.

Soittotunnin aluksi halutaan saada oppilas rennoksi ja hänen mielensä vapaaksi. Tarkoituksena on saada oppilas vastaanottavaiseen mielentilaan soittoharjoittelua varten. Ennen soittoa olisi hyvä venyttää ainakin niska- ja kaulalihakset, tehdä rinta- ja selkälihasten sekä kylkien venytykset ja pyöritellä olkapäitä ja käsiä. Nämä liikkeet lisäävät verenkierron tehokkuutta. Soittotunnin lopuksi olisi hyvä ohjeistaa oppilasta tekemään myös loppuvenyttely. Oboensoitto on urheilusuoritukseen verrattavaa toimintaa, joka vaatii ennen harjoittelua lämmittelyn ja harjoittelun jälkeen jäähdyttelyn. Mitä aikaisemmin nämä lisätään osaksi soittoharrastusta, sitä turvallisempaa harrastus on.

4.2.6 Oboensoiton fyysiset haasteet

Oboensoitonopettajan tulisi tiedostaa oboen soittamisen riskit, oppia enemmän soittamisen fyysisestä aspektista ja osata opettaa nämä oppilaalleen. Oboensoitto on raskasta, uuvuttavaa ja verrattavissa fyysiseen työhön. Väsymys on normaalia soittaessa, sen sijaan epämiellyttävät fyysiset tuntemukset eivät sitä ole. Usein epämiellyttäviä tuntemuksia vähätellään ja soittamista jatkamalla pyritään venyttämään kivunsietorajoja soiton

kehittymisen vuoksi. Pedagogin tulisi tiedostaa ja muistaa, että kipu ja huono olo ovat aina varoitusmerkkejä, joita ei tulisi sivuttaa (Teirilä 1998, 104). Oppilaan ei tulisi yhdistää kipua ja soittamista toisiinsa. Kipeänä soittamista tulisi välttää kokonaan. Vastuullinen oboensoitonopettaja antaa oppilaan mahdollisten leikkausten, esimerkiksi vatsan alueen leikkausten, viisaudenhampaan poiston ynnä muiden sellaisten, jälkeen oppilaalle aikaa parantua ja keksii soittotunnille toimintaa, joka ei vaadi soittoa, esimerkiksi soittimen huoltoa tai suuttimien tekoa (Teirilä 1998, 105).

Oboen soittamiseen liittyviä vakavia kiputiloja ja riskejä on monia (Teirilä 1998, 104-105). Niitä ei ole juurikaan tutkittu. Aloittelevana oboepedagogina voin yrittää estää soittoasennosta, hengitystekniikasta, puhalluksesta ja muista opetettavista asioista johtuvia ongelmia muodostumasta keskittymällä luomaan soitto-oppilaalle hyvän soittoaidon perustan. Mielestäni vastuullisuus, pedagogisen ammattitaitoni kehittäminen sekä luottaminen oppilaan tuntemuksiin auttaa tässä tapauksessa minua eteenpäin.

4.3 Soittoharjoittelu

Tarkoitus on, että soittoharjoittelu kehittyy yleisesti sekä soitolle asetetun sen hetkisen tavoitteen saavuttamiseksi. Oboen soittoharjoittelun tarkoitus on saavuttaa oboensoittoon tarvittava kestävyys sekä motorinen kontrolli. Tämä on saavutettavissa parhaiten laadulla eikä määrällä, kuitenkin muistaen, että soittoharjoittelun tulisi olla säännöllistä. Tavoitteellisen soittoharjoittelun tärkeimpiä asioita ovat keskittyminen, harjoittelun riittävä määrä, virheiden korjaaminen sekä pyrkimys ymmärtää opittava asia (Pokki 2016, 42).

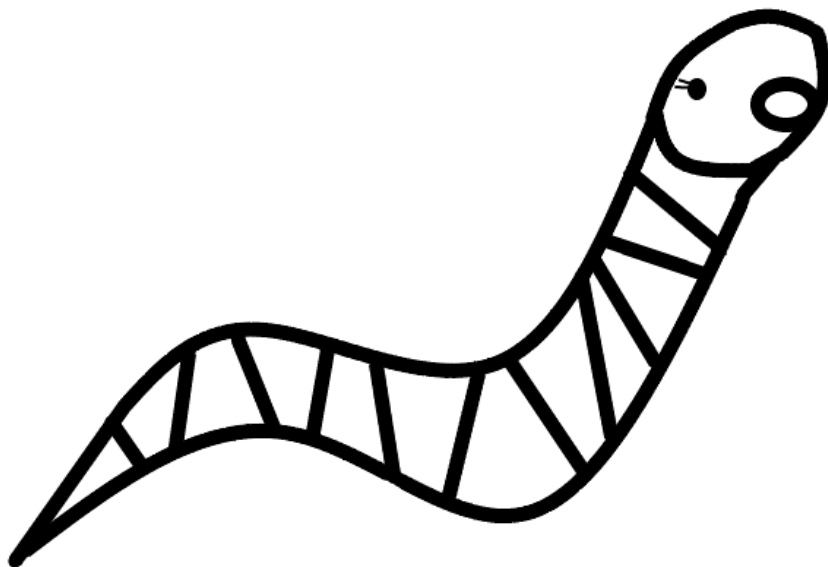
Säännöllinen soittoharjoittelu on hyvä aloittaa pienistä määristä. Aluksi riittää 15 minuuttia, jonka jälkeen harjoitteluun voi pikkuhiljaa lisätä aikaa 5 minuuttia kerrallaan. Kestävyyden lisääntyessä ja soittoajan pidentyessä harjoittelua kannattaa tauottaa. Oboeta ei kannata soittaa 2 tuntia pidempään ilman kunnollista taukoa. Soittoajan pituuden ja tauottamisen määrään vaikuttaa oboistin kestävyys ja tämän takia en esitä kappaleessa ehdotuksia tauottamisen suhteen. Hyvänä nyrkkisääntönä voi kuitenkin pitää sanontaa: kohtuus kaikessa.

Soittoharjoittelu kannattaa suorittaa ajatuksella ja hitaasti. Hitaasti tarkoittaa sitä, että harjoitellaan siinä tempossa, jossa virheitä ei tapahdu. Tärkeää on oppia huomaamaan, kuinka pitkään voimat riittävät keskittymiseen ja seuraavaksi soitettavan nuotin, säkeen

tai kappaleen ennakoimiseen. Hitaasti soittamisen tarkoitus on hienomotoristen taitojen kehitys. Hengityslihasten koordinointi muuhun lihaksiston toimintaan vaatii oboensoitossa hengityspaikkojen merkintää nuotteihin ja niiden noudattamista (Teirilä 1998, 103). Tämä on tärkeää yksinkertaisesti, jotta muistaisi hengittää sisään sekä ulos. Harjoitettava asia tai kappale tulisi jakaa pienempiin osiin. Harjoittelussa voi ja kannattaa käyttää myös kuivaharjoittelua eli sormituksien opettelua ilman puhallusta sekä yleisesti sormien harjoittamista ilman soittimeen puhaltamista.

Soittoharjoittelun dokumentointiin lapselle hauskaasti ja visuaalisesti on monia tapoja. Katri Kaiholan kirjoittamat Soittopolku-tehtävävihot on suunniteltu kotiharjoitteluun lapsen iän mukaan. Tehtävävihko on visuaalisesti jännittävä, sisältää hyviä vinkkejä soittoharjoitteluun ja on lapsen aktivoinnin kannalta oiva työkalu. Tehtävävihko sisältää opetussuunnitelman mukaiset osiot tavoitteiden asettamiseen, itsearviointiin, opintojen dokumentointiin sekä improvisaation harjoitteluun. Opettaja voi myös itse kehittää harjoittelun dokumentoimiseen materiaalia esimerkiksi väritystehtävien osana.

Seuraavassa esimerkkikuvassa (Kuva 3) on yksinkertainen ”harjoittelumato”, jonka yhden osan voi värittää jokaisen harjoittelukerran jälkeen.

Kuva 3. Harjoittelun yhteydessä väritettävä esimerkkikuva. (Knych Laura 2020)

4.4 Suukappaleen tekeminen

Oboen suukappaleen eli röörin sitomiseen tarvitaan hyvin liotettu puu, hylsy, lanka, rööripiikki, rautalankaa tai kumilenkki, viivoitin, lyijykynä ja sakset (Kuva 4). Ensimmäiseksi otetaan liotettu puu ja taitetaan se kaksin kerroin niin, että puun sivut ovat mahdollisimman tarkasti vastakkain. Sivujen yhdessä pitämisen avuksi voi käyttää rautalankaa tai kumilenkkiä. Tämän jälkeen hylsy laitetaan piikkiin ja asetetaan puu hylsyn päähän mahdollisimman suoraan. Rööri sidotaan hylsyn pituuden mukaan 73–75 millimetriä pitkäksi. Puun ollessa sopivassa paikassa se sidotaan tiukasti hylsyyn kiinni. Tärkeää on tarkistaa röörin pituus ja suoruus sekä punoksen kireys.

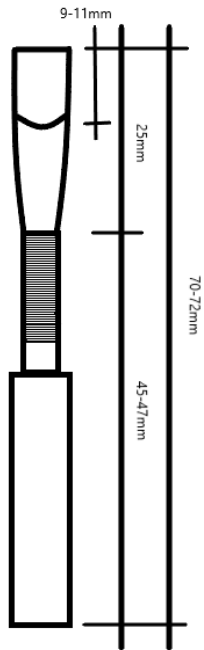
Röörin katkaisemiseen ja volemiseen tarvitaan puukko, piikki, volemisalusta ja puun katkaisualusta. Röörin sitomisen jälkeen puun volemista tulisi odottaa muutama päivä. Puuosa liotetaan hyvin, jonka jälkeen katkaistaan puun kärjestä muutama millimetri pois.

Kuva 4. Röörin tekemiseen tarvittavia tarvikkeita. (Knych Laura 2020)

Röörin pituuden (Kuva 5) tulisi olla tässä vaiheessa 70–72 millimetriä. Oboen vuolun tulisi olla noin 9–11 millimetriä pitkä.

Kuva 5. Rööri millimetreinä (Knych Laura 2020)

Röörin tekemiseen vaaditaan taitoa ja paljon kärsivällisyyttä. Röörien tekemistä tulisi harjoitella tasaisin väliajoin. Ajan myötä oppilaan kanssa voi selvittää soitto-oppilaan oboelle parhaiten sopivat hylsy, puut ja vuolut.

5 SOITONOPETUKSEN TUEKSI

Esimerkit, joita esittelen tässä luvussa ovat vain pieni osa siitä, mitä kaikkea materiaalia soitto-oppilaan kanssa voidaan käyttää. Harjoituksia voi ja kannattaa sekoittaa keskenään.

5.1 Lämmittelyt

Suokappaleeseen puhaltaminen ilman soitinta on harjoitus, jota monen puhallinsoittimen soitossa tehdään. Oboen suokappaleen pärisyttämisen tarkoituksena on kehittää ansaita ja oppia hallitsemaan rööriä. Muuttamalla kurkunpään asentoa, ajattelemalla erilaisia vokaaleita esimerkiksi o, u tai y, saadaan rööristä erikorkuisia säveliä. Rööriharjoitusten avulla voidaan muun muassa tuottaa erilaisia sävyjä oboensoittoon sekä pystytään kontrolloimaan sävelpuhtautta.

Asteikkojen soittaminen soitto-opintojen aikana tulee kaikille soittajille enemmän kuin tutuksi. Ensimmäisen ja toisen vuoden soitto-opintojen aikana on hyvä käydä progressiivisesti läpi asteikkoja heti kun se on mahdollista. Aluksi kannattaa pysytellä ”helpoissa” asteikoissa, jotka sisältävät melko vähän ylennyksiä tai alennuksia ja liikkuvat keskirekisterissä. Oboelle näitä melko helppoja asteikkoja ovat esimerkiksi G-duuri – e-molli ja F-duuri – d-molli. Ensimmäisten muutaman vuoden aikana olisi hyvä käydä kaikki sävel-lajit läpi.

Asteikkoja soitetaan aluksi yhdessä oktaavissa, jonka jälkeen niitä laajennetaan soitto-oppilaan edistymisen mukaan kahteen oktaaviin. Ajan myötä soitto-oppilasta voi haastaa asteikkojen varioinneilla. Asteikkojen merkitystä ja niiden yleisyyttä voi esitellä soitto-oppilaalle esimerkiksi keksimällä pieniä lauluja ja muita sävellyksiä, joista kukin asteikko tai asteikon osa voi löytyä.

Lämmittelyjen osana soitetaan usein pitkiä ääniä. Näiden tarkoitus on täyteläisen sävyn kehittäminen (Wastall 1990, 9). Pitkiä ääniä voi esimerkiksi soittaa yksittäin (Kuva 6) tai asteikon yhteydessä.

Kuva 4. Pitkien äänien harjoittelu (Knych Laura 2020)

Seuraavassa kuvassa esitetty ensimmäinen esimerkki on pitkän äänen harjoitteluun (Kuva 7). Saman kuvan toisessa esimerkissä harjoitellaan äänen voimakkuuden lisäämistä ja vähentämistä neljän iskun syklistä. Kolmas esimerkki on variaatio toisesta esimerkistä, jossa kolmen iskun ajan lisätään äänen voimakkuutta, kolmen iskun ajan soimitaan voimakkaasti ja lopuksi kolmen iskun aikana ääni hiljennetään. Useimmissa aloittelevien oboistien oboekirjoissa ensimmäiset harjoitukset ja nuottiesimerkit ovat samantyyppisiä pitkiä ääniä. Aloittelevan oboistin alkuopetuksessa käytetään nuottien ja sormituksien opiskeluun hitaita, muutaman äänen harjoituksia. Pitkien äänien harjoittelussa on tärkeää kuunnella ääntä ja seurata hengitystä sekä ansatsia (Wastall 1990, 9).

Esimerkki 1.

Esimerkki 2.

Esimerkki 3.

Kuva 5. Lämmittelyssä käytettävien pitkien äänien nuotinnus (Knych Laura 2020)

Niin kutsutut jumpsutus-harjoitukset ovat syvien vatsalihasten, suorien ja vinojen vatsalihasten sekä lantionpohjalihasten paineen säätelyä ja vakautta sekä intonaatiota ja artikulaatiota harjoittavia nopeita aksentointi harjoituksia. Harjoituksessa soitetään nuotituksen mukaan yhtä pitkää ääntä, jonka aikana aksentoidaan vatsan alueen lihaksistolla kokonuottiin sisältyvät iskut (Kuva 8). Oppilaan kehittyessä aksentointeja puolitetaan ajallisesti esimerkiksi neljäsosista kahdeksasosiin ja niin edelleen. Tämän harjoituksen kautta on myös mahdollista oppia tuottamaan hallittu vibrato.

Kuva 6. Artikulointiharjoitus (Knych Laura 2020)

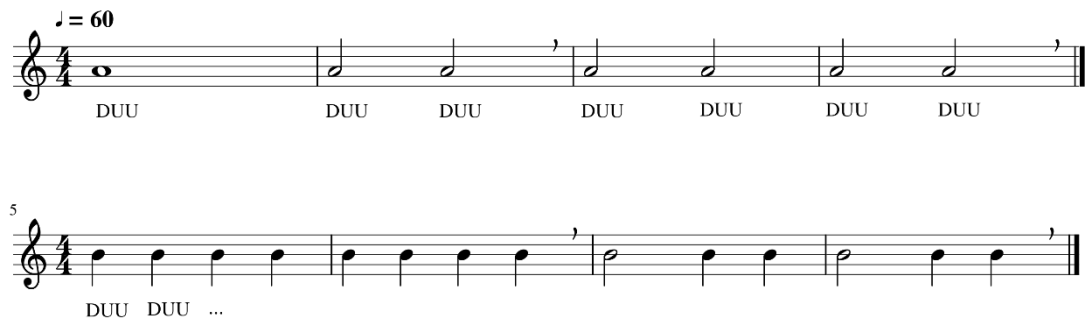
Alla olevassa kuvassa (Kuva 9) harjoitellaan "nopeita", kellomaisia ja toisistaan irti soitettuja ääniä, jotka aksentoidaan vatsan alueen lihaksistolla ilman että kieltä laitetaan äänen alkuun. Vaikka puhutaan nopeasta äänestä, se tulee soittaa niin hitaasti, että lihaksisto ehtii tekemään aksentoinnin. Tätä tapaa voi käyttää myös asteikoiden soittamiseen.

Kuva 7. Nopeat aksentoinnit ilman kielitystä. (Knych Laura 2020)

Kielityksen merkitys musiikissa on verrattavissa artikulaatioon puheessa, jota ilman ilmaisuus on epäselvää. Kielitys mahdollistaa erinomaisen musiikillisen toteutuksen ja tekee soitosta tarkkaa. (Barret 1862, 5)

Kielittäessä pitäisi tapahtua erittäin pieni kielen liike, jossa vain kielenkärki koskettaa kevyesti rööriä. Kielen tulisi soittaessa jäädä röörin kärjen lähelle. Alaleuka suunnataan eteenpäin ja ansatsi pidetään pyöreänä. Seuraavassa esimerkissä (Kuva 10) on yksinkertaisia kielitysharjoituksia. Esimerkissä käytetään kirjain yhdistelmää duu, vaihtoehtoisesti voi kirjainyhdistelmänä ajatella doo.

Kuva 8. Kieli- ja leukaharjoitus. (Knych Laura 2020)

Seuraavaksi harjoitellaan G-duuriasteikkoa (Kuva 11) aluksi esimerkki 1 mukaan lyhyesti ja irrottaen. Toisessa esimerkissä soitetaan nuotit mahdollisimman leveästi ja yhteen.

Kuva 9. Asteikkoharjoitusesimerkki staccatossa ja legatossa (Knych Laura 2020)

5.2 Etydit, oboekoulut ja oboehjelmisto

Oboekoulut ja etydivihot eivät ole muuttuneet kovinkaan paljon 1800-luvun jälkeen. Opeteltavat oboensoiton perusteet pysyvät vuosien saatossa samana. Ero 1800-luvulla kirjoitettuun oboemetodiin 2018-vuoden oboekouluun verrattuna on siinä, että uusimmissa kirjoissa edetään lapsille sopivampaan tahtiin. Kuvat, rytmit ja nuotit selitetään visuaalisesti mielenkiintoisesti ja pikkuhiljaa edeten. 1800-luvulla oboeta soittaneet henkilöt olivat yleensä vanhempia iältään ja aloittaneet soittamisen toisella puhallinsoittimella ennen oboensoittoon siirtymistä.

Oboensoitonopettajille tekemissäni haastatteluissa kysyin, mitä alkeisopetusmateriaaleja he käyttävät. Vastauksiksi sain seuraavaa: vasta-alkajan iästä riippuen oboensoitonopetuksessa käytetään etydi- ja oppikirjoina tällä hetkellä ainakin Look listen and learn (P. Spark), Learn as you play (P. Wastall), Oboen och jag- sarja (B. Toghiani-Rizi ja G. Stålhund), L'ABC du jeune hautboiste (M. Giot), Oboemetodeja (Hinke, Brod, Sellner), Seraphine et Augustin (Monnier & Challeat), "Pieni puhaltaja"-kirja (P. Paulin-Hämäläinen), John Davies ja Paul Harris-etydejä, P. Sparken Starter studies -etydejä. Valmiiden oboekoulujen ja etydikirjojen lisäksi käytetään eri lähteistä saatavia tuttuja lastenlauluja. Improvisaation tukena käytetään kuvia, joita soitolla yritetään havainnollistaa.

Moneen oboekouluun on sisällytetty valmiiksi valikoituja ja sävellettyjä ohjelmistokappaleita. Näiden lisäksi on tehty erikseen ohjelmistokappalevihkoja pianosäestyksineen. Eri maiden ohjelmistovihot sisältävät kunkin maan omien säveltäjien ohjelmistoa sekä sikäläisiä tuttuja lauluja. Lisäksi ne sisältävät osittain soittimeen katsomatta yksinkertaista ja yleistä ohjelmistoa eri aikakausilta ja säveltäjiltä, esimerkiksi G.F Händel, J.S Bach, W.A. Mozart ja R. Schumann. Muiden kuin maiden omien sävellysten ja kansanlaulujen kohdalla on tosin muistettava olla tarkkana editioinneista, sillä vaikkapa mainittujen suurnimien teokset ovat usein muokattu aivan erilaiseksi alkuperäisiin verrattuna.

Alla (taulukko 1) on Suomen musiikkioppilaitosten liiton sivustolta löytyvä ja ladattava jäsenten koostama oboen ohjelmistoluettelon sisältö perustaito 1:n osalta.

Baker	E. Cantilena for Oboe	Chester
Corelli-Barbirolli	Concerto	Oxford Univ. Press

Craxton and Richradson (toim.)	First Book of Oboe Solos	Faber
Farnaby G.	Tower Hill (3 Elizabethan Pieces)	Oxford Univ. Press
Hewson R.	3 Andalusian Songs: no 1 El Nino e el Mar	Oxford Univ. Press
Houdy P.	Prélude	UMP
Naudot J-C.	1. Fête Rustique	Richli
Pergolesi G.B.	Concerto	Boosey & Hawkes
Purcell H.	Ayre, no 1 from the Young Oboist II	Oxford Univ. Press
toim.	More Easy Pieces by Classical Com- posers	Chester
toim.	Oboenmusik für Angänger	Ed. Musica Budapest
toim.	Oboe solos (Everybody's Favorite Series no 99)	Amsco Music

Taulukko 1. Oboen teosluettelo (Suomen musiikkioppilaitosten liitto, Oboen ohjelmisto-
luettelo 2005, 2)

Tärkeintä ei kuitenkaan ole käytettävä oppimateriaali, vaan oikean lähestymistavan löytäminen soitto-oppilaan soittoon ja harjoitteluun. Jokainen soitto-oppilas on yksilö, jolla on omat tarpeet, toiveet ja edistymistähti. Soiton edistyminen taas riippuu aloittajan iästä ja lähtötasosta. Näin ollen sopivan oppimateriaalin valinta vaatii soitonopettajalta kokemusta ja materiaalin tuntemusta.

5.3 Improvisaatio ja säveltäminen

Improvisaatiota voi lisätä soitto-opetukseen melko vaivattomasti. Esimerkiksi yksinkertaisia kuvia käyttämällä voidaan pyytää soitto-oppilasta esittämään hänen näkemyksensä kuvan tunnelmasta. Yhdessä soitto-oppilaan kanssa voi keksiä tarinoita, joita soitto-oppilas voi esittää oboella tai antaa soitto-oppilaan keksiä ja soittaa tarinoita, jotka hän voi selittää soiton jälkeen. Oboensoitonopettajan kanssa voidaan soittaa vuoropuhelua. Improvisaation suhteen pitää olla avoin, luova ja leikkisä.

Improvisoinnin ja säveltämisen suhteen aidan tulisi olla matalalla. Tarkoitus on innostua musiikista ja mahdollisuuksista, joita musiikilla on tarjottavana. Soitonopettajan olisi hyvä kannustaa soitto-oppilasta kokeilemaan ja välillä hullutelemaan soittaessa ja säveltäessä. Internetissä on erinomaisia sävellysohjelmia eri tasoille musiikinkuluttajille. Sävellysohjelmia löytyy niin tietokoneelle kuin puhelimellekin, monella eri kielellä.

Soitonopettaja voi itsekkin harrastaa säveltämistä. Omien taitojen mukaan voi tehdä/ säveltää helppoja sävellyksiä soitto-oppilaalle soitettavaksi ja itselleen säestettäväksi (liite 1).

5.4 Prima vista -soitto

Prima vista -soitto tarkoittaa nuottitekstin näkemistä ensimmäistä kertaa ja pyrkimystä soittaa se omalla instrumentillaan (Pokki 2016, 14). Prima vista -soitto on kokoelma osataitoja, joita kannattaa harjoitella yhdessä sekä erikseen. Harjoittelu kehittää näkö- ja kuuloaistin sekä käsien yhteistyötä (Pokki 2016, 102). Prima vista -soittoa voi harjoitella joko jo käytössä olevan oboekirjallisuuden materiaalien avulla tai ottaa käyttöön erikseen Prima vista -soittoa varten oppimateriaalia, esimerkiksi Paul Harrisin Improve your sight-reading (Harris 2018).

Prima vista -soitto aloitetaan tutkimalla nuottikuvaa. Nuotista tulisi katsoa ainakin sävel-laji, tahtilaji, tempo, rytmi, muoto ja luonne. Ennen itse harjoituksen tai kappaleen soittamista voi muutaman kerran käydä soitettavan osan sormittaen läpi mielessään keskittyen.

5.5 Arviointi

Soitonopettaja arvioi soitto-oppilaan edistymistä jokaisen oppitunnin aikana ja antaa palautetta. Näin saavutetaan tavoitteita oppilaan edistymisen, mielenkiinnon ja halun mukaan. Arvioinnin tehtävänä on loppuen lopuksi ohjata soiton oppimista ja tukea edistymistä. Musiikin harrastaminen on opetussuunnitelmasta riippumatta tavoitteellista. Tässä osiossa tavoitteellisen harrastamisen arvioinnilla tarkoitetaan kuitenkin musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman mukaista arviointia.

Musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman mukaan arvioinnin kohteena on esittäminen ja ilmaiseminen, oppimaan oppiminen ja harjoittelu, kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen sekä säveltäminen ja improvisointi. Tätä osaamista osoitetaan ja arvioidaan opintojen aikana konserteissa, tunneilla, kursseilla ja lopuksi musiikkiopiston käytänteiden mukaan, joko peruskurssin, tasosuorituksen tai muun vastaavan näytön avulla.

Arviointi tapahtuu sekä itsearviointina että opettavan tahon suullisena ja kirjallisena arviointina. Tasonäyttöjä tehtäessä palaute saadaan myös ulkopuoliselta pedagogilta ja sanallinen arviointi kirjataan opintorekisteriin. Osaamisen esittäminen tapahtuu teknisten valmiuksien näytöllä sekä ohjelmistokonserttina.

Oppilaan tueksi voi tehdä interaktiivisen itsearviointilomakkeen, jota oppilas voi täyttää. Uusimmissa harjoitusvihoissa voi olla mukana itsearviointilomakkeita oppilaille. Visuaalisesti mielekäs lomake on mukavampi täyttää sekä säästää muistoksi.

5.6 Kuuntelukasvatus

Opetushallituksen laatiman taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa musiikin kuuntelukasvatuksen opetuksen tavoitteena on:

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen

- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta.

(Opetushallitus 2017, 48)

Oboensoitonopettajana voin tehdä myös esimerkiksi soittolistan oppilailleni, johon voi sisällyttää laajasti eri musiikkityylien ja aikakausien edustamia teoksia.

6 LOPUKSI

Opinnäytetyöni myötä perehdyin oboensoitonopetuksessa vallitseviin käytäntöihin ja opimateriaaleihin. Tämän opinnäyteprosessin aikana pääsin jäsentämään jo aiemmin opimaani pedagogista tietoa ja paikkaamaan puutteita ja oppeja, joita en välttämättä ymmärtänyt ennen opinnäytetyön tekemistä. Opinnäytetyöni tavoitteena oli kehittää omaa pedagogista osaamistani ja ammattitaitoani tarkastelemalla, kartoittamalla ja koostamalla oboensoiton alkeisopetusmateriaalia. Tutustuin moneen hyväksi koettuun oboensoiton opetusmateriaaliin sekä perehdyin Suomessa vallitseviin opetuskäytäntöihin ja raameihin, jotka opetushallitus on asettanut opetussuunnitelmien muodossa.

Opinnäytetyöni kirjoittamisen aikana oli pandemia, joka pakotti pedagogit ympäri Suomen ottamaan digiloikan ja siirtämään opetuksen etänä tehtäväksi. Etäopetus toi uusia mahdollisuuksia sekä toiminta- ja ajattelutapoja, joita mielestäni olisi hyvä käyttää tulevaisuudessakin. Kannustan hyödyntämään suoratoistopalveluita ja sosiaalisen median eri kanavia soitonopetuksessa. Monet soitonopettajat ovat tehneet ja jakaneet sosiaaliseen mediaan videoita soitonopetuksen tueksi ja iloksi. Etäopetuksessa on paljon huonojakin puolia, minkä takia kokonaan etäopetukseen ei mielestäni voida siirtyä. Yksi etäopetuksen hyvistä puolista on se, että soittotunti on mahdollista pitää paikasta riippumattomana. Näin ollen pitkät välimatkat eivät ole este soittotunnin pitämiselle. Toisaalta oboen alkuopetuksessa voi mennä moni asia pieleen, jos soitonopettaja ei ole samassa tilassa oppilaan kanssa.

Soitonopetukseen voisi joiltakin osin hyvin lisätä opetusmateriaalia digitaalisessa muodossa. Esimerkiksi säveltäminen ja musiikin kuuntelu ovat jo sähköisessä muodossa saatavilla ja oboensoiton oppikirjan voisi myös julkaista nettisivun muodossa. Vaihtoehtoja on monia. Oboensoitonopetuksen tueksi löytyy jo valmiiksi jonkin verran materiaalia esimerkiksi englanniksi, mutta suomenkielistä materiaalia kaivataan lisää.

Olen mielestäni saanut opinnäytetyöni avulla käyttökelpoisia osia oman soitonopetukseni rakentamiseen. Samalla olen päättänyt soveltaa opinnäytetyön aikana oppimaani pedagogista ymmärrystä ja tietotaitoa oboistin aapisen tekemiseen.

Ajatus oboensoiton alkuopetuksen oppikirjan tekemisestä syntyi osittain opinnäytetyön aiheen valinnan ja rajauksen yhteydessä. Oboensoitonopetuksen suomenkieliselle materiaalille on tarvetta. Oppikirjan tulisi sisältää kaikki tarpeellinen oboensoitonopetuksen tueksi. Sen tulisi olla lapselle mielenkiintoinen sisällöltään.

Oppikirjan tulisi sisältää lämmittelyharjoitusten, progressiivisesti etenevien päivittäisetydien ja ohjelmistokappaleiden lisäksi hyvin selkokielisesti, yksinkertaisesti ja niukasti esitettyinä ainakin seuraavat asiat: 1) oboen äänentuottomekanismin kuvaus, 2) röörin vähän tarkempi kuvaus, 3) instrumentin hoito-ohjeet, 4) soittajan harjoitteluohjeet 5) harjoiteltavan nuottimateriaalin etenemistä ennakoiva nuotinlukua koskeva tietoisku laulettavine tai vihelleltävine tai muuten havainnollistettavine ohjeineen, 6) ohjelmistokappaleiden suhde tyylikausijatkumoon ja sen merkitys esitystapaan. Mielestäni olisi myös hyvä pitäätyä pelkästään oboelle kirjoitetussa materiaalissa.

Oppikirja voisi sisältää myös tilaa soitonopettajan merkinnöille ja läksyjen antamiselle. Osana kirjaa olisi hyvä olla huoltajien opas, jossa perehdytään siihen, miten huoltajat voivat olla osana harrastusta, oppimista ja harjoittelua. Lisäksi oppikirja voisi sisältää opetussuunnitelman mukaiset arviointilomakkeet esimerkiksi itsearviointiin avuksi.

Ymmärsin opinnäytetyötäni tehdessä vielä syvemmin sen, mitä oboensoitonopettaminen käytännössä on. Tunnen myös osittain rankempana vastuun oboensoitonoppilaasta, hänen oppimisestaan ja terveydestään. Tämän takia koen velvollisuudekseni jatkokoulutautumisen sekä ammattitaitoni ja pedagogisen osaamiseni kehittämisen jatkossakin. Odotan innolla, mitä minun pedagogiselle polulleni jatkossa osuu ja mitä tulevaisuus tuo tullessaan.

LÄHTEET

- Barret, A. 1862. The Complete method for oboe. p.2. New York: Boosey & Hawkes.
- Bate, Ph. 1956. The Oboe. Philosophical Library.
- Harrisin, P. 2018. Improve your sight-reading. Faber.
- Helsingin konservatorio 2018, Liite opetussuunnitelmaan 1.1.2018. Saatavilla <https://www.konservatorio.fi/content/uploads/2019/09/Opintojaksoliite-perusopinnot-PUHALTIMET.pdf>.
- Hinke, G.A. Elementary Method for Oboe. Edition Peters no. 2418.
- Huotilainen, M. & Putkinen, V. 2008. Musiikkiharrastus vaikuttaa voimakkaasti lapsen aivot toimintaan. Musiikki, Vuosikerta 38, Nro 3–4, Sivut 204–217. Saatavilla myös <http://elektra.helsinki.fi/se/m/0355-1059/38/3-4/musiikki.pdf>.
- Kaiholan, K. 2018. Soittopolku 2. Classicus.
- Koistinen, M. 2003. Tunne kehosi – vapauta äänesi. p.4. Sulasol.
- Laki taiteen perusopetuksesta 1998/633. Annettu Helsingissä 21.08.1998. Viitattu 14.5.2020 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980633>.
- Lammi, L. 2011. Oboistin soitinhuolto – pieni käytännön opas. Opinnäytetyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Viitattu 14.05.2020 <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2011121918854>.
- Opetushallitus 2002. Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän perusteet 2002. Opetushallitus: Määräys 41/011/2002. Saatavilla https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/123013_musiik_tait_ops_2002.pdf.
- Opetushallitus 2017. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet. Opetushallitus: Määräykset ja ohjeet 2017:12a. Saatavilla https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/186920_taitteen_perusopetuksen_laajan_oppimaaran_opetussuunnitelman_perusteet_2017-1.pdf.
- Pokki, N. 2016. Prima Vista-soiton harjoittelu ja opettaminen. Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, DocMus tohtorikoulu, Taiteilijakoulutuksen tohtorintutkinnon kirjallinen työ. Tampere.
- Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry. Oboen ohjelmistoluettelo. Viitattu 21.05.2020 <https://drive.google.com/drive/folders/18YExjOnlzBWJma8U4dpJIHUBQ2Mtlxh>.
- Teirilä, M. 1998. Physiology of wind-instrument playing and the implications for pedagogy. University of Jyväskylä.
- Tretjakov, K. 2016. Musiikkikasvatuksen pedagogiset haasteet tämän päivän musiikkioppilaitoksessa. Pro Gradu. Helsingin yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Filosofian, historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos. Viitattu 17.05.2020 <http://urn.fi/URN:NBN:fi:hulib-201611092984>.
- Wastall, P. 1990. Learn as you play oboe. Boosey & Haweks. uud. p.

Liite 1.

Unelmointia

L.Knych

♩ = 100

Oboe

mp

Piano

ced. * ced. * sim.

7

Ob.

Pno.

13

Ob.

Pno.